

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ,
БУДІВНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ**

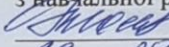
Циклова комісія Суспільних дисциплін

Відділення: Технологічне

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

«29» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина

Спеціальність: НЗ Садово-паркове господарство

Освітньо-професійна програма: Зелене будівництво і садово-паркове
господарство

Освітньо-кваліфікаційний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

КИЇВ – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр.

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н3 Садово-паркове господарство

Освітньо-професійна програма: Зелене будівництво і садово-паркове господарство

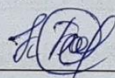
Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Міністерство освіти і науки України (наказ від 03 серпня 2022 року № 698, Костюк О.В., кандидат філософських наук, доцент, викладач філософських дисциплін, спеціаліст вищої категорії.

Робочу програму навчальної дисципліни «Історія України»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Суспільних дисциплін

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова циклової комісії

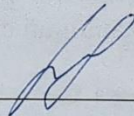

Катерина БАТРАК

Погоджено

Розглянуто

Методист коледжу

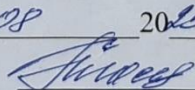
Ірина ТИМОШЕНКО

«28» серпня 2025 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2025 року

Голова методичної ради

Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Історія України
Статус	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	48
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	<i>залік</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія України» є:

- формування історичної свідомості та усвідомлення власної національної ідентичності;
- виховання патріотичного світогляду та активної громадянської позиції;
- засвоєння та осмислення ключових історичних явищ і процесів, що стосуються національних інтересів України та її місця у світовій історії.

Завдання навчальної дисципліни «Історія України» полягає в

- поглибленні інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей і вмінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- набутті системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності Українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та

непорушності кордонів Української держави в контексті світового історичного процесу;

- розвитку історичного, критичного і творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу й проблеми, що стоять перед країною і світом, формувати висловлення й обстоювати власний погляд на інформацію;

- розумінні національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

- ознайомленні з культурними надбаннями, зокрема з цінностями та історико-культурними традиціями українського та інших народів;

- формуванні національної політичної й правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні з національними та загальнолюдськими цінностями.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Україна на початку ХХ століття. Передумови та перебіг Першої світової війни:

- знати зміст понять: світова війна, політичний режим, національна держава, соціальна революція, національна революція, модернізм;
- знати етнічний і соціальний склад населення України початку ХХ ст.;
- знати особливості розвитку українського суспільства на початку ХХ ст.;
- застосувати знання про періодизацію історії як інструмент для розуміння особливостей розвитку українських земель у першій половині ХХ ст.;
- показати на історичній карті держави -метрополії та їх колоніальні володіння; території українських земель, що входили до складу Російської імперії та Австро-Угорщини;
- здобувати інформацію, використовуючи підручники та зіставляти різні компоненти підручників із історії України та всесвітньої історії.

- знати зміст понять: Перша світова війна, окупаційний режим, військове генерал-губернаторство, депортація;
- сутність українського питання напередодні війни; геополітичних планів країн Антанти і Центральних держав щодо українських земель;
- позиції українських політичних сил напередодні та в умовах війни;
- місце, перебіг і наслідки воєнних операцій, що відбувалися на території України в 1914–1917 рр.: окупація російськими військами Східної Галичини та Північної Буковини, Горлицький прорив, Брусиловський прорив, Червневий наступ, бойові дії на Чорному морі;
- уміти використовувати карту як джерело інформації про події Першої світової війни на українських землях;
- уміти висловити аргументовані судження щодо ставлення українських політичних сил Наддніпрянщини і західноукраїнських земель до світової війни;
- охарактеризувати повсякдення різних верств населення в умовах Першої світової війни.

Тема 2. Розпад імперій та утворення української державності (1917–1921):

- знати зміст понять: Українська революція, універсали УЦР, опозиція, національно-територіальна автономія, державний переворот, автономісти, самостійники, ультиматум, інтервенція, гетьманат, Директорія, Чортківська офензива, націонал-комунізм, терор, продовольча розкладка, Воєнний комунізм, реквізиція, політична і трудова еміграція, лінія Керзона;
- знати етапи Української революції 1917–1921 рр.;
- знати причини й наслідки війн більшовицької Росії з УНР.
- знати значення Акта злуки УНР і ЗУНР як вияву волі українців до консолідації етнічних земель та свідчення національної самоідентифікації населення України;
- знати вплив рішень Паризької мирної конференції та Варшавської угоди на перебіг боротьби за українську державність, визвольних

змагань і державотворчих процесів в Україні на розвиток української культури;

- уміти визначити хронологічні межі Української революції та синхронізувати історичні події періоду;
- уміти використовувати карту як джерело інформації про події Української революції у березні 1917 – квітні 1918 рр.;
- уміти на основі порівняльного аналізу робити аргументовані висновки щодо основних ідей, цілей та шляхів їх досягнення українськими політичними партіями на початку Української революції;
- уміти проаналізувати й порівняти змісти універсалів УЦР, причини і наслідки укладення УНР Брестського мирного договору;
- уміти визначити здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі, обґрунтувати висловлені судження;
- уміти давати аргументовану оцінку діяльності в період УЦР Петра Болбочана, Володимира Винниченка, Михайла Грушевського, Сергія Єфремова, Миколи Міхновського.

Тема 3. Україна в умовах становлення тоталітарного режиму. Радянська модернізація, колективізація та Голодомор (1921–1939):

- знати зміст понять: Голодомор, геноцид, "чорна дошка", Розстріляне відродження, культ особи, соціалістичне змагання, УАПЦ, соціалістичний реалізм;
- знати суть, засоби впровадження та наслідки форсованої індустріалізації, насильницької колективізації та масових репресій;
- знати оцінки Голодомору і масових репресій як злочинів радянського тоталітарного режиму;
- знати причини, методи та наслідки ідеологізації національно-культурного життя в УРСР;
- знати взаємозалежність між встановленням єдиновладдя Сталіна, закріпленням однопартійності, переслідуванням і ліквідацією церкви та змінами в масовій свідомості людей;

- уміти встановити послідовність подій історії України 1928–1939 рр.;
- уміти визначити причини та масштаби соціально-економічних перетворень радянського тоталітарного режиму, масових репресій, нищення української інтелігенції та політичної еміграції;
- уміти обстоювати правову оцінку Голодомору як геноциду Українського народу;
- уміти вказати на карті регіони Голодомору, індустриальні новобудови в УСРР, місця антибільшовицьких повстань.

Тема 4. Україна в роки Другої світової війни. Военні дії, окупаційний режим, Рух опору (1939–1945):

- знати зміст понять: країна-агресор, пакт, радянізація, блицкриг, окупаційний режим, евакуація, мобілізація, похідні групи, чорносвітники, военний злочин;
- знати основні военні дії, що відбувалися на території України в період Другої світової війни;
- знати причини польсько-українського протистояння, роль німецької окупаційної влади та радянських партизанів у його загостренні;
- знати природу виникнення та наслідки явищ часів війни: Голокосту, таборів смерті, тактики “випаленої землі”, депортацій етнічних груп і народів;
- знати причини розколу ОУН, виникнення українського визвольного руху та його військово політичної формації – УПА;
- знати руйнівні наслідки Другої світової війни для України;
- уміти встановити хронологічну послідовність і синхронізувати події Другої світової війни в Україні та поза її межами;
- уміти використовувати карту як джерело інформації про оборонні та наступальні операції на території України, пересування ворогуючих сторін і рух лінії фронту, адміністративно-територіальні утворення часів нацистського окупаційного режиму на території України;

- уміти пояснити причини і наслідки окупації України та польсько-українського протистояння;
- уміти пояснити причини і наслідки окупації України та польсько-українського протистояння;
- уміти дати історичну оцінку масштабам втрат українського народу від воєнних дій, злочинів комуністичного та нацистського тоталітарних режимів, виявляти розуміння глибини трагедії українців як бездержавної нації в той час.

Тема 5. Повоєнне врегулювання і перші післявоєнні роки в Україні (1945 – початок 1950-х):

- знати зміст понять: відбудова, репатріанти, спецпоселення, космополітизм, лисенківщина, ждановщина, депортація, обмін населенням, операція “Вісла”, операція “Захід”;
- знати основні методи радянзації західних областей УРСР;
- знати депортаційні процеси повоєнних років як військово-політичні акції комуністичної влади та злочин проти українців;
- знати протиріччя соціально-економічного, культурного, релігійного та повсякденного життя українців повоєнного часу.
- уміти встановити послідовність і синхронність подій, що відображають формування територіальних меж УРСР, масові депортації та обміни населенням, посилення радянзації та репресії у західних областях, український визвольний рух у 1944–1950-х рр., процеси відбудови господарства і культурне життя республіки, ідеологічні кампанії й чистки післявоєнного періоду;
- уміти за допомогою карти показати зміни в адміністративно-територіальному поділі УРСР.

Тема 6. Україна у другій половині ХХ століття. Десталінізація, суспільні зміни та криза радянської системи (1950–1980-ті):

- знати зміст понять: застій, дефіцит, розвинений соціалізм, партійна номенклатура, системна криза, Українська гельсінська група, самвидав, правозахисний рух, командно-адміністративне управління;
- знати причини активізації дисидентського руху в другій половині 1960-х – на початку 1970-х рр. і репресій щодо учасників УГГ, застосування заходів примусового лікування, висунення звинувачень у кримінальних злочинах;
- знати особливості основних течій дисидентського руху (національної, правозахисної, релігійної);
- уміти встановити хронологічну послідовність і синхронність подій, що відображають кризові явища доби застою, розгортання діяльності різних течій дисидентського руху в УРСР, культурне життя в УРСР та участь української діаспори у процесах національного відродження;
- уміти використовувати карту як джерело інформації про політичне, соціально-економічне життя УРСР у цей період;
- уміти порівнювати, аналізувати, робити аргументовані висновки щодо економічного розвитку УРСР у другій половині 1950-х – 1960-х рр. і в 1970-ті – на початку 1980-х рр.;
- уміти охарактеризувати кримськотатарський національний рух, політичну діяльність Петра Шелеста і Володимира Щербицького, правозахисну – учасників УГГ.

Тема 7. Перебудова і розпад СРСР. Відновлення незалежності України та її міжнародне визнання (1985–1991):

- знати тенденції соціально-економічного і політичного життя та зовнішньополітичні обставини, що сприяли розгортанню національно-демократичного руху, падінню авторитету КПУ і формуванню багатопартійності;
- уміти встановити хронологічність і синхронність подій перебудови;
- уміти використовувати історичну карту для інтерпретації, реконструкції та пояснення подій цього періоду.

- знати Референдум 1 грудня як акт підтримки абсолютною більшістю населення України проголошення державної незалежності;
- уміти встановити хронологічність і синхронність подій перебудови;
- уміти виявити послідовність і суперечливість змін у політичному житті України;
- уміти висловити аргументовані судження щодо спроби державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р., його наслідків в Україні; ролі й місця України в загальносоюзних суспільно-політичних процесах у першій половині 1991 р.;
- уміти скласти характеристики історичних діячів періоду боротьби за відновлення державної незалежності України: Леоніда Кравчука, В'ячеслава Чорновола.

Тема 8. Державотворчі процеси незалежної України. Конституційний розвиток, соціально-економічні трансформації та Помаранчева революція (1991–2013):

- знати зміст понять: державотворення, купоно-карбованець, тіньова економіка, інвестиції, дефолт, корупція, багатовекторність зовнішньої політики, євроінтеграція, приватизація, без'ядерний статус, меморандум, мажоритарна виборча система, конституційний договір, депопуляція, прожитковий мінімум, вплив умів, Помаранчева революція;
- знати основні державотворчі процеси та зміни в політичному, соціально-економічному устрої України в 1990-х і першій половині 2000-х рр.;
- знати історичну вагу та значення прийняття Конституції України, запровадження національної валюти, проголошення курсу на євроатлантичну інтеграцію;
- знати основні ідеї та положення Конституції України;
- знати природу походження, рушійні сили та значення Помаранчевої революції;

- уміти встановити хронологічну послідовність і синхронність подій, що відображають трансформаційні процеси і державотворення в Україні, синхронізувати їх з відповідними подіями регіональної історії, історії країн Центрально-Східної Європи;
- уміти визначити основні тенденції та протиріччя соціально-економічного розвитку України в 1991–1998, 1998–2004 роках; пошуків Україною зовнішньополітичних орієнтирів у перше десятиліття незалежності;
- уміти визначити причини і наслідки впливу азійської фінансової кризи та дефолту Росії 1998 р., світової фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр. на розвиток України;
- уміти охарактеризувати державно-політичну діяльність Леоніда Кучми і Віктора Ющенка.

Тема 9. Революція Гідності та початок російсько-української війни. Анексія Криму, події на Донбасі, АТО, волонтерський рух (2013–2014):

- знати зміст понять: Євромайдан, Революція Гідності, Небесна Сотня, нормандська четвірка, Мінські угоди, люстрація, тимчасово неконтрольована територія, антитерористична операція (АТО), гібридна війна, волонтерський рух;
- знати природу походження, рушійні сили та значення Євромайдану і Революції Гідності;
- знати причини та наслідки агресії Російської Федерації проти України;
- уміти встановити хронологію подій незалежної України, які мали вплив на формування національної свідомості;
- уміти проаналізувати Звернення до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав

світу про визнання Російської Федерації державою-агресором, затверджене Постановою Верховної Ради України від 27 січня 2015 р.;

- уміти визначити передумови, ознаки та наслідки агресії Росії проти України.

Тема 10. Україна після 2014 року. Євроінтеграційний поступ, сучасні виклики та перспективи розвитку (2014 – до сьогодні):

- знати особливості соціально-економічного розвитку України в останнє десятиліття;
- знати чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні;
- знати важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з Європейським Союзом;
- уміти встановити хронологію подій незалежної України, які мали вплив на формування національної свідомості.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Україна на початку ХХ століття. Передумови та перебіг Першої світової війни.

Зміни в суспільстві й економіці, активізація національних організацій, міжнародні плани великих держав щодо українських земель, доля населення у воєнних умовах.

Тема 2. Розпад імперій та утворення української державності (1917–1921).

Політичні програми різних партій, спроби створення власних інституцій влади, міжнародні домовленості та воєнні конфлікти, причини поразки змагань за незалежність.

Тема 3. Україна в умовах становлення тоталітарного режиму. Радянська модернізація, колективізація та Голодомор (1921–1939).

Перетворення промисловості та сільського господарства, голод як інструмент придушення суспільства, масові репресії проти інтелігенції, вплив ідеології на культуру.

Тема 4. Україна в роки Другої світової війни. Воєнні дії, окупаційний режим, Рух опору (1939–1945).

Стратегічне становище українських земель, особливості окупаційної політики нацистів, масове знищення населення, діяльність підпільних і партизанських сил.

Тема 5. Повоєнне врегулювання і перші післявоєнні роки в Україні (1945 – початок 1950-х).

Зміна кордонів і депортації, інтеграція західних областей до складу УРСР, відновлення господарства, контроль над культурним та релігійним життям.

Тема 6. Україна у другій половині ХХ століття. Десталінізація, суспільні зміни та криза радянської системи (1950–1980-ті).

Лібералізація суспільства і поява нових культурних течій, опір русифікації, становлення правозахисних рухів, загострення економічних проблем у період застою.

Тема 7. Перебудова і розпад СРСР. Відновлення незалежності України та її міжнародне визнання (1985–1991).

Спроби реформувати радянську систему, зростання ролі громадських рухів, формування багатопартійності, ухвалення рішень про державну незалежність.

Тема 8. Державотворчі процеси незалежної України. Конституційний розвиток, соціально-економічні трансформації та Помаранчева революція (1991–2013).

Запровадження національної валюти і власних інститутів влади, визначення зовнішньополітичних орієнтирів, протиріччя економічного розвитку, громадянські протести проти фальсифікацій виборів.

Тема 9. Революція Гідності та початок російсько-української війни. Анексія Криму, події на Донбасі, АТО, волонтерський рух (2013–2014).

Зростання протестних настроїв у суспільстві, формування нових цінностей громадянської солідарності, військова агресія Росії, захист країни добровольцями.

Тема 10. Україна після 2014 року. Євроінтеграційний поступ, сучасні виклики та перспективи розвитку (2014 – до сьогодні).

Угода про асоціацію з ЄС та безвіз, боротьба з корупцією і проведення реформ, вплив війни на політику та економіку, бачення майбутньої відбудови держави.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин						Рекомендовані джерела інформації
		Денна форма навчання						
		усього	у тому числі					
лекції	практичні		лабораторні	семінарські	самостійна робота			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
І рік навчання, II семестр								
	Тема 1. Україна на початку ХХ століття. Передумови та перебіг Першої світової війни.	2	4	-	-	2	-	
1	1.1. Українське суспільство на початку ХХ ст. 1.2. Політичні сили та «українське питання» у війні 1.3. Воєнні дії на території України	2	4	-	-	2	-	О 12 с 238-258, 272-284
	Тема 2. Розпад імперій та утворення української державності (1917–1921).	4	2	-	-	2	-	
2	2.1. Українська Центральна Рада та її універсали 2.2. Гетьманат, Директорія та війни за незалежність 2.3. Акт Злуки УНР і ЗУНР	4	2	-	-	2	-	О 12 с 355-391
	Тема 3. Україна в умовах становлення тоталітарного режиму. Радянська модернізація, колективізація та Голодомор (1921–1939).	2	4	-	-	-	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	3.1. Індустріалізація, колективізація та Голодомор 3.2. Репресії та «Розстріляне відродження» 3.3. Політика Польщі, Румунії й Чехословаччини щодо українців	2	4	-	-	-	-	О 12 с 421-427
	Тема 4. Україна в роки Другої світової війни. Воєнні дії, окупаційний режим, Рух опору (1939–1945).	4	4	-	-	2	-	
4	4.1. Початок війни та окупаційний режим 4.2. Рух опору та діяльність УПА 4.3. Завершення війни та визволення України	4	4	-	-	2	-	О 12 с 449-451
	Тема 5. Повоєнне врегулювання і перші післявоєнні роки в Україні (1945 – початок 1950-х).	2	2	-	-	2	-	
5	5.1. Відбудова та соціально-економічні зміни 5.2. Радянізація Західної України 5.3. Десталінізація і поява дисидентського руху	2	2	-	-	2	-	О 12 с 470-480
	Тема 6. Україна у другій половині ХХ століття. Десталінізація, суспільні зміни та криза радянської системи (1950–1980-ті).	4	2	-	-	2	-	
6	6.1. Застій та економічні труднощі 6.2. Дисидентський і правозахисний рух 6.3. Культурне життя та політика русифікації	4	2	-	-	2	-	О 12 с 506-509
	Тема 7. Перебудова і розпад СРСР. Відновлення незалежності України та її міжнародне визнання (1985–1991).	2	4	-	-	-	-	
7	7.1. Політика перебудови та національно-демократичний рух 7.2. Проголошення незалежності України 7.3. Референдум 1 грудня 1991 р. та вибори Президента	2	4	-	-	-	-	О 12 с 516-521

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Тема 8. Державотворчі процеси незалежної України. Конституційний розвиток, соціально-економічні трансформації та Помаранчева революція (1991–2013).	4	4	-	-	2	-	
8	8.1. Конституція 1996 р. та політичні реформи 8.2. Соціально-економічний розвиток України 8.3. Помаранчева революція	4	4	-	-	2	-	О 12 с 529-534
	Тема 9. Революція Гідності та початок російсько-української війни. Анексія Криму, події на Донбасі, АТО, волонтерський рух (2013–2014).	2	2	-	-	2	-	
9	9.1. Євромайдан і Революція Гідності 9.2. Анексія Криму та початок війни на Донбасі 9.3. Добровольчі батальйони та волонтерський рух	2	2	-	-	2	-	О 12 с 552-553
	Тема 10. Україна після 2014 року. Євроінтеграційний поступ, сучасні виклики та перспективи розвитку (2014 – до сьогодні).	4	4	-	-	2	-	
10	10.1. Соціально-економічні зміни після 2014 р. 10.2. Політичні трансформації та громадянське суспільство 10.3. Євроінтеграція та безвізовий режим	4	4	-	-	2	-	О 11 с 485-488
	Разом	48	32	-	-	16	-	

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Предмет і завдання курсу «Історія України». Джерела вивчення історії.
2. Найдавніші стоянки людини на території України.
3. Трипільська культура та її особливості.
4. Неолітична революція та її наслідки для розвитку суспільства.
5. Скіфська та сарматська доба: господарство і культура.
6. Східні слов'яни напередодні утворення держави.
7. Утворення Київської Русі. Діяльність князя Олега.
8. Прийняття християнства та його значення для розвитку державності.
9. Політичний розвиток Київської Русі за Ярослава Мудрого.
10. Причини та наслідки політичної роздробленості Русі.
11. Володимир Мономах і «Повчання дітям».
12. Галицько-Волинська держава: політика Романа Мстиславича.
13. Діяльність Данила Галицького.
14. Занепад Галицько-Волинського князівства.
15. Українські землі під владою Великого князівства Литовського.
16. Люблінська унія 1569 р. та її наслідки для України.
17. Походження козацтва. Створення Запорізької Січі.
18. Д. Вишневецький як засновник козацької традиції.
19. Козацько-селянські повстання кінця XVI – початку XVII ст.
20. Причини та передумови Визвольної війни середини XVII ст.
21. Битви під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями.
22. Зборівський договір та його наслідки.
23. Берестецька битва та Білоцерківський мир.
24. Переяславська рада та Березневі статті 1654 р.
25. Державотворча діяльність Богдана Хмельницького.
26. Гетьманщина у другій половині XVII ст. (І. Виговський, Ю. Хмельницький).

27. Конституція Пилипа Орлика 1710 р.
28. Політика І. Мазепи та її значення.
29. Ліквідація автономії Гетьманщини. Політика Катерини II.
30. Соціально-економічні зміни в Україні XVIII ст.
31. Українські землі у складі Російської імперії у XIX ст.
32. Українські землі у складі Австрійської імперії у XIX ст.
33. Валуєвський циркуляр та Емський указ.
34. Українське національне відродження у XIX ст.
35. Розвиток української культури у XIX ст.
36. Україна на початку XX ст.: політичні партії та рухи.
37. Українське суспільство в роки Першої світової війни.
38. Центральна Рада та її універсали.
39. Брестський мирний договір та його наслідки для України.
40. Гетьманат П. Скоропадського.
41. Директорія та її політика.
42. Акт Злуки УНР і ЗУНР.
43. Причини поразки визвольних змагань 1917–1921 рр.
44. Індустріалізація та колективізація в Україні.
45. Голодомор 1932–1933 рр. як геноцид українського народу.
46. Репресії 1930-х рр. і «Розстріляне відродження».
47. Західноукраїнські землі у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини.
48. Україна в роки Другої світової війни. Окупаційний режим.
49. Рух Опору та діяльність ОУН-УПА.
50. Відбудова України у післявоєнний період.
51. Десталінізація. Дисидентський рух. «Шістдесятники».
52. Україна в умовах застою. Українська Гельсінська група.
53. Перебудова і національно-демократичний рух.
54. Проголошення незалежності України. Референдум 1991 р.
55. Конституція України 1996 р. та державотворчі процеси.
56. Помаранчева революція та її значення.

57. Євромайдан і Революція Гідності.
58. Небесна Сотня: значення та історична пам'ять.
59. Анексія Криму Росією у 2014 р.
60. Війна на Донбасі та гібридна агресія РФ.
61. Добровольчі батальйони і волонтерський рух.
62. Мінські угоди та спроби мирного врегулювання.
63. Соціально-економічний розвиток України після 2014 р.
64. Євроінтеграція та безвізовий режим.
65. Сучасні виклики незалежної України та перспективи розвитку.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесні методи (лекція, бесіда, дискусія, усний аналіз історичних фактів та джерел);
- наочні методи (робота з історичними картами, схемами, ілюстраціями, таблицями, документами);
- робота з джерелами та навчально-методичною літературою (аналіз і коментування історичних документів, складання конспектів, тез, рецензій, написання рефератів, есе);
- використання сучасних інформаційних технологій (онлайн-ресурси з історії України, мультимедійні презентації, відео- та аудіоматеріали, електронні підручники, веб-орієнтовані платформи);
- самостійна робота (опрацювання додаткових джерел, підготовка повідомлень, аналіз історичних карт та документів).

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування (фронтальне, індивідуальне, у формі діалогу чи співбесіди);
- тестування (відтворення фактів, хронології, причинно-наслідкових зв'язків);
- аналіз історичних документів і візуальних джерел (робота з картами, документами, статистичними матеріалами);
- підготовка мультимедійних презентацій або мініпроектів;
- підсумковий контроль у формі заліку.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, системні знання з історії України, вільно орієнтується в історичних періодах, подіях та постатях, здатний встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та робити аргументовані висновки. Демонструє вміння узагальнювати матеріал, критично мислити, застосовує знання для аналізу сучасних суспільно-політичних процесів	Здобувач має глибокі, системні знання з історії України, вільно орієнтується в історичних періодах, подіях та постатях, здатний встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та робити аргументовані висновки. Демонструє вміння узагальнювати матеріал, критично мислити, застосовує знання для аналізу сучасних суспільно-політичних процесів
«Добре»	Здобувач знає основні теми курсу, орієнтується в ключових подіях та персоналіях, може пояснити основні історичні явища і поняття, проте допускає певні неточності. Уміє наводити приклади, але не завжди робить глибокі узагальнення	Здобувач знає основні теми курсу, орієнтується в ключових подіях та персоналіях, може пояснити основні історичні явища і поняття, проте допускає певні неточності. Уміє наводити приклади, але не завжди робить глибокі узагальнення
«Задовільно»	Здобувач має фрагментарні знання з історії України, відтворює лише окремі факти, дати та події. Не завжди розуміє зв'язки між	Здобувач має фрагментарні знання з історії України, відтворює лише окремі факти, дати та події. Не завжди розуміє зв'язки між

	явищами, використовує терміни поверхово.	явищами, використовує терміни поверхово.
«Незадовільно»	Здобувач володіє лише окремими уривчастими знаннями з курсу, не орієнтується у хронології та темах, не може пояснити історичних явищ.	Здобувач володіє лише окремими уривчастими знаннями з курсу, не орієнтується у хронології та темах, не може пояснити історичних явищ.

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Володіє ґрунтовними знаннями з усіх тем курсу; вільно орієнтується у хронології подій, персоналіях і поняттях; уміє аналізувати документи, карти, робити порівняння та аргументовані висновки; демонструє здатність застосовувати історичні знання для розуміння сучасних процесів
82-89	добре	B	Має міцні знання основного матеріалу, володіє термінами й поняттями; здатний аналізувати історичні явища з незначними неточностями; вміє працювати з картами та джерелами, але потребує додаткового уточнення у складних випадках
74-81		C	Загалом володіє курсом, знає основні події та факти, але допускає помилки у деталях; робить спроби аналізу, проте узагальнення обмежені; здатний відтворити матеріал і

			застосувати його у стандартних завданнях
64-73	задовільно	D	Знає основні теми, але знання фрагментарні; плутає дати та події; здатний виконати завдання за зразком, однак аналіз поверховий; робота з історичними документами й картами обмежена
60-63		E	Мінімальний рівень знань: відтворює лише окремі факти, здатний дати коротку відповідь; не завжди розуміє зв'язки між подіями; аналіз відсутній або неповний
35-59	незадовільно	FX	Не володіє необхідним обсягом знань; не здатний логічно викласти матеріал; припускається численних помилок у датах, фактах, поняттях; аналіз подій відсутній; може перескласти після додаткової підготовки
1-34		F	Знання відсутні або вкрай фрагментарні; не здатний відтворити навіть основні факти курсу; завдання не виконує; потребує повторного вивчення дисципліни

7.3. Шкала оцінювання результатів навчання загальноосвітньої підготовки:

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	1	Студент відтворює лише окремі терміни (наприклад: «князь», «гетьман», «Січ») без пояснення змісту
	2	Знає фрагментарні факти: може назвати 1–2 діячів (Ярослав Мудрий, Б. Хмельницький), але не розкриває їхньої ролі
	3	Орієнтується лише в окремих темах, відповіді уривчасті, не встановлює зв'язків між подіями
II. Середній	4	Може відтворити основні етапи історії України (Київська Русь, козацька держава, XX ст.), але плутає деталі
	5	Володіє знаннями на спрощеному рівні: за допомогою викладача здатний пояснити суть певних явищ (християнство, Голодомор, Революція Гідності)
	6	Вміє викласти зміст окремих історичних подій чи процесів, проте аналіз поверховий
III. Достатній	7	Застосовує матеріал у стандартних ситуаціях: пояснює причини й наслідки визвольної війни XVII ст., аналізує державотворчі процеси у XX ст.
	8	Порівнює події (наприклад, УНР і ЗУНР, Помаранчева революція і Революція Гідності), узагальнює інформацію під керівництвом викладача
	9	Вільно відтворює ключові події й поняття, застосовує їх для аналізу сучасних процесів (євроінтеграція, війна з РФ), робить аргументовані висновки

IV. Високий	10	Виявляє початкові творчі здібності: формулює власну оцінку історичних діячів чи подій (Мазепа, Конституція 1996 р., Революція Гідності)
	11	Самостійно аналізує та оцінює історичні явища (Акт Злуки, проблеми незалежності після 1991 р.), демонструє критичне мислення
	12	Інтегрує знання з різних тем (Київська Русь, козацтво, визвольні змагання, незалежність, сучасна війна), формує власні аргументовані висновки

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Акт проголошення незалежності України: Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. // Рад. Україна. – 1991. – 31 серпня.
2. Закон Верховної Ради України від 28 листопада 2006 р. «Про Голодомор 1932–1933 років в Україні» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 50. – Ст. 504.
3. Бойко О.Д. Історія України: Посіб. для студ. вузів. – К.: Академвидав, 2014. – 720 с.
4. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. – Київ; Чернівці, 2008.
5. Литвин В. Історія України: підручник / В. Литвин. – Вид. 6-те, доп. – К.: Наукова думка, 2011. – 840 с.
6. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К., 2015. – 680 с.
7. Революція Гідності 2013–2014 рр. та агресія Росії проти України: навчально-методичний посібник / за заг. ред. П. Полянського; авт. кол.: Головка В., Палій О., Черевко О., Янішевський С. – К.: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 36 с.
8. Грицюк В.М., Лисенко О.Є. Найбільша воєнна операція на українських теренах (до 70-річчя вигнання нацистських окупантів з України). – С.4 -20. [Електронний ресурс]// Український історичний журнал. – 2014. – № 5. – С.4–20. – Режим доступу :
9. Толочко П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – 352 с.
10. Чухліб Т.В. Гетьмани і монархи. Українська держава в міжнародних відносинах. 1648-1714 рр. –К.: Арістей, 2005. – 640 с.
11. Історія України: довідник для абітурієнтів/С.В.Кульчицький, В.С.Влавова.-Вид п'яте, перероблене та доповнене.-Київ: Літера ЛТД, 2018.-528 с.
12. Гісем О. В. Історія України. Довідник + тести. Повний повторювальний курс, підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. - /

Допоміжні джерела інформації:

1. Бевз Т. А. Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців / Монографія. – К., 2012. – 176 с.
2. Верменич Я. В. Донбас як порубіжний регіон: територіальний вимір / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 69 с. – (Студії з регіональної історії. Степова Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?libid=9942>.
3. Дзюба І. М. Донецька рана України: Історико-культурологічні есеї / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 78 с. – (Студії з регіональної історії. Степова Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?libid=10029>.
4. Лисенко О.Є. Подолання «міфу війни», або Від якої спадщини ми відмовляємося: науковий дискурс, політика пам'яті та сучасні виклики (з приводу 70-річчя перемоги над нацизмом і фашизмом). [Електронний ресурс] // Український історичний журнал. – 2015. – № 2. – С. 4-21.
5. Турченко Ф., Турченко Г. Проект «Новоросія» і новітня російсько-українська війна / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 166 с. – (Студії з регіональної історії. Степова Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?libid=10280>.

Інформаційні ресурси:

1. Національна історична бібліотека України. – Режим доступу: <https://nibu.kyiv.ua/>
2. Український інститут національної пам'яті. – Режим доступу: <https://uinp.gov.ua/>
3. Музейний портал України. – Режим доступу: <https://museum-portal.com/>
4. Інформаційно-аналітичний, культурно-просвітницький портал. – Режим доступу: <https://spadok.org.ua/>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії